

MATERIAŁ FORMACYJNY CZERWIEC 2026r.

WRAZ Z PROPOZYCJĄ PRZEBIEGU SPOTKANIA

TEMAT: „ KSIĄDZ BOSKO I KULT SERCA PANA JEZUSA”

Przebieg spotkania

1. Powitanie uczestników spotkania, modlitwa wg własnych ustaleń i doświadczenia;
2. Wprowadzenie;
3. Rozwinięcie tematu: „ Ksiądz Bosko i kult Serca Pana Jezusa” :
  - a). Podsumowanie i wnioski;
  - b). Ćwiczenie do wykonania przez Wspólnotę;
4. Cel spotkania:
  - a) przypomnienie istoty nabożeństwa czerwcowego;
  - b) ukazanie życia księdza Bosko przepełnionego kultem do Najświętszego Serca Pana Jezusa;
5. Modlitwa końcowa i błogosławieństwo.
6. Kolejne punkty spotkania wg. potrzeb danej wspólnoty!!!

Ad 2. Wprowadzenie: Czerwiec – to miesiąc nabożeństw czerwcowych i szczególnego kultu Serca Bożego i Tajemnicy Eucharystii. W tradycji Kościoła za początek kultu Serca Bożego uważa się moment przebicia Bożego Serca na krzyżu. Pierwszymi, którzy uczcili to Serce i oddali hołd przebitemu włócznią Sercu Zbawiciela byli Najświętsza Maryja Panna, św. Jan i św. Maria Magdalena oraz setnik przebijający bok Chrystusa. Nabożeństwo czerwcowe i związany z tym kult Najświętszego Serca Pana Jezusa ma swoją bogatą historię. Idea nabożeństw czerwcowych narodziła się w połowie XIX w. w głowie francuskiej siostry wizytki, Anieli de Sainte-Croix (de Sent-Krwa). Zakonnice zainspirowały już wówczas popularne nabożeństwa majowe i miała nawet powiedzieć, że „ skoro maj jest poświęcony Matce Bożej, to czerwiec trzeba ofiarować Sercu Jezusowemu” . Zasadniczymi elementami nabożeństwa czerwcowego są Adoracja Najświętszego Sakramentu oraz Litania do Najświętszego Serca Jezusowego. Pierwszy raz w Polsce nabożeństwo czerwcowe było sprawowane 1 czerwca 1857 w kościele Sióstr Wizytek w Lublinie. Papież Pius IX w roku 1859 polecił sprawować to nabożeństwo w całej ówczesnej Polsce, będącej pod zaborami, a w roku 1873 zatwierdził nabożeństwo czerwcowe jako oficjalną modlitwę Kościoła. Warto tutaj wspomnieć również i o tym, że papież Leon XIII poświęcił cały rodzaj ludzki Najświętszemu Sercu Jezusa 11 czerwca 1899 roku, a sto lat później, nasz Rodak Ojciec Święty Jan Paweł II, akt ten powołał podczas nabożeństwa czerwcowego, sprawowanego dnia 7 czerwca 1999 r. w Toruniu.

Nabożeństwa czerwcowe to czas szczególnej modlitwy i adoracji Najświętszego Serca Jezusa, które jest symbolem Jego miłości i miłosierdzia wobec każdego człowieka. Przez cały czerwiec trwa to pobożne skupienie, a szczytem jego jest **Uroczystość Bożego**

Serca. W sposób szczególny nabożeństwa czerwcowe polecał św. Jan Paweł II. W swoich przemówieniach o kulcie Serca Pana Jezusa często wspominał o czerwcu, w którym wyrażamy Mu szczególną miłość i cześć. W jednym z przemówień podkreślił: „ Miesiąc czerwiec jest w sposób szczególny poświęcony czci Serca Bożego. Nie tylko dzień – święto liturgiczne, które zwykle wypada w czerwcu – ale wszystkie dni. Z tym łączy się pobożna praktyka, aby codziennie odmawiać lub śpiewać Litanię do Najświętszego Serca Pana Jezusa. Jest to wspaniała modlitwa, w całości skupiona na tajemnicy wewnętrznej Chrystusa: Boga - Człowieka. Litania do Serca Jezusowego czerpie obficie ze źródeł biblijnych, a równocześnie odzwierciedla najgłębsze doświadczenia ludzkich serc. Przemawia ona szczególną głębią swych teologicznych treści w poszczególnych wezwaniach.” (Czerwiec 2017 art. pt. „Historia nabożeństwa czerwcowego” - G. Gorska;

Ad 3. ROZWINIĘCIE: A jak kult Najświętszego Serca Pana Jezusa wyglądał u św. Jana Bosko? Na stronie „Salezianie - Inspektorat Warszawski (07.06.2024r.) możemy przeczytać że „Nabożeństwo do Najświętszego Serca Pana Jezusa, w życiu duchowym i działalności wychowawczej - św. Jana Bosko - zajmowało fundamentalne miejsce. Było źródłem apostolskiego zapału i ważnym elementem jego metody pedagogicznej - co zostało nazwane jako system prewencyjny” . Najogólniej ujmując kult Serca Jezusowego Księdza Bosko wyrażał się w takich wymiarach jak:

1. Święty z Turynu w swojej pracy z trudną i opuszczoną młodzieżą, kierował się maksymą: **"Wychowanie jest sprawą serca, a jego panem jest tylko Bóg"**. Uważał, że prawdziwe wychowanie opiera się na miłości, dobroci i cierpliwości, które są **odzwierciedleniem nieskończonej miłości Serca Chrystusa**.
2. Zachęcał swoich podopiecznych (salezjańskich wychowanków) do praktykowania nabożeństwa do Serca Pana Jezusa jako ochrony przed grzechem. Praktyka ta opierała się na **częstym przyjmowaniu sakramentów (spowiedź i Komunia św.), modlitwie i naśladowaniu cichości oraz pokory Jezusa**.
3. Trzeci wymiar - to **budowa świątyni Najświętszego Serca Pana Jezusa (Sacro Cuore) w Rzymie, a było to jedno z największych wyzwań i cierpień** w ostatnich latach życia Księdza Bosko. I to tu 16 maja 1887 roku, odprawił swoją pamiętą Mszę św., podczas której płakał, doznając głębokiego zrozumienia całego swojego życiowego posłannictwa i snów z dzieciństwa.

Jak pokazują przywołane tu trzy wymiary - Ksiądz Bosko miał wielkie nabożeństwo do Najświętszego Serca Pana Jezusa i zalecał je także swoim wychowankom. **To nabożeństwo przejawiało się w wielu formach i wyrazach w ciągu jego całego życia: w pismach, modlitwach, dobrych radach, zaleceniach. A ta pobożność była tak przekonująca, że wpisała się w charyzmat salezjański, będąc pielęgnowana do dziś przez następców i duchowych synów Ks. Bosko.**

Posłuchajmy co kiedyś Ksiądz Bosko powiedział o Najświętszym Sercu Pana Jezusa: "Tutaj nabywa się prawdziwego ciepła, mam na myśli miłość Boga, i to nie tylko dla siebie, ale także po to, by zanieść ją gdzie indziej i sprawić, by dusze miały w niej udział" . To oddanie Najświętszemu Sercu Pana Jezusa wyraża się w jego naleganiu (np. wobec chłopców z ulic Turynu) na częstą **spowiedź i komunię oraz uczestnictwo w codziennej Mszy Świętej** - bo wg św. J. Bosko - to są filary, które wspierają proces wychowania, ale i ożywiają praktykę systemu prewencyjnego. Ks. Bosko jako gorliwy szerzyciel tej pobożności, szczególnie w miesiącu czerwcu, redagował i udostępniał młodzieży broszury zawierające teksty nowenn oraz wezwania do częstej Komunii św. i adoracji Serca Jezusowego. W wydawanych broszurach, jak i w codziennym duszpasterstwie, św. Jan Bosko łączył kult Najświętszego Serca Jezusowego z nabożeństwem do Maryi Wspomożycielki Wiernych. A praktyka pierwszych piątków miesiąca ku czci Najświętszego Serca Pana Jezusa została nawet zalecona w "Regulaminie Oratorium" . W swoje ramy pedagogiczne, Ksiądz Bosko wpisał również Koronkę do Najświętszego Serca Pana Jezusa zachęcając: "Odmawiajcie tę koronkę do Boskiego Serca Pana Jezusa, aby wynagrodzić Mu zniewagi, jakich doznaje w Najświętszej Eucharystii od heretyków, niewiernych i złych chrześcijan. Odmawiajcie ją sami lub z innymi zgromadzonymi, jeśli możecie przed obrazem Boskiego Serca lub przed Najświętszym Sakramentem" . Poprzez tę zachętę, Ksiądz Bosko chciał również wskazać na skuteczność tego nabożeństwa w jego pracy na rzecz zagrożonej młodzieży, czyniąc to poprzez dobre dzieło odwracania młodych ludzi od grzechu i kierowania ich ku dobru. Ksiądz Bosko wplatał nabożeństwo do Najświętszego Serca Pana Jezusa w codzienne życie założonej przez siebie Rodziny Salezjańskiej. Gorliwość ku krzewieniu kultu i nabożeństwa do Najświętszego Serca Pana Jezusa u św. Jana Bosko były tak ogromne, że w 11 artykule Konstytucji Salezjańskich (Konstytucję Salezjańską po raz pierwszy napisał **św. Jan Bosko**, który stworzył jej pierwotny projekt, opierając go na swoim doświadczeniu wychowawczym) czytamy: "**Wzorem i źródłem ducha salezjańskiego jest Serce Jezusa, wysłannika Ojca**. W odczytywaniu Ewangelii jesteście szczególnie wrażliwi na pewne rysy postaci Chrystusa, takie jak: wdzięczność Ojcu za dar boskiego powołania wszystkich ludzi; umiłowanie maluczkich i ubogich; gorliwość w przepowiadaniu, uzdrawianiu i zbawianiu pod przynaglającym działaniem Królestwa, które nadchodzi; troskliwość Dobrego Pasterza, który zwycięża łagodnością i darem samego siebie; pragnienie gromadzenia uczniów w jedności braterskiej wspólnoty" . (Salezianie - Inspektorat Warszawski: 07.06.24r.)

Innym wymiarem oddania hołdu najświętszemu Sercu Pana Jezusa przez św. J. Bosko była budowa (w latach 1880– 1887) bazyliki Sacro Cuore (Najświętszego Serca Pana Jezusa) w Rzymie. Papież Leon XIII powierzył jej budowę św. Janowi Bosko w 1880 roku. Ksiądz Bosko wzniósł ją (niedaleko dworca Termini), **traktując jako wotum wdzięczności i hołd złożony Sercu Jezusowemu**. Mimo problemów finansowych i podeszłego wieku Świętego, budowa świątyni Najświętszego Serca Pana Jezusa została dokończona, a 14 maja 1887 roku konsekrowana. Ks. Bosko – zbyt słaby, by wejść na ołtarz – asystował

ukryty wśród wiernych. Bazylika Serca Jezusowego w Rzymie stanowi oazę pokoju, miejsce modlitwy, sakramentu pojednania i Eucharystii dla licznych osób. Ten kościół zawsze był pod opieką salezjanów, jako że został wybudowany przez samego Księdza Bosko. Dom "Sacro Cuore" jest obecnie Siedzibą Generalną Zgromadzenia.

Ad 3a. PODSUMOWANIE: Kult Najświętszego Serca Pana Jezusa, tak drogi Księdzu Bosko, wywodzi się z objawień św. Małgorzacie Marii Alacoque (Alakok) członkini Zakonu Wizytek (Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny): Chrystus, ukazując swoje przebite i ukoronowane cierniami Serce, **poprosił o święto pokutne w piątek po oktawie Bożego Ciała**. Kult ten rozprzestrzenił się, ponieważ to Serce, siedziba Bożej miłości, przypomina miłość objawioną na krzyżu i w Eucharystii. Ksiądz Bosko zachęcał młodych ludzi do nieustannego oddawania mu czci, zwłaszcza w czerwcu, poprzez odmawianie Koronki do Najświętszego Serca Jezusowego i wykonywanie aktów zadośćuczynienia. Święty Jan Bosko uważał Serce Jezusa za fundament swojej pedagogiki, a miłość i przebaczenie za główne narzędzia w pracy z trudną młodzieżą. Uczył swoich podopiecznych (m.in. w Oratorium w Turynie), że Bóg nie jest surowym sędzią, lecz kochającym Ojcem, którego Serce jest otwarte dla każdego. Zachęcał młodzież do częstej Komunii Świętej, która miała być lekarstwem na grzech i sposobem na wynagradzanie za zniewagi wyrządzone Boskiemu Sercu. Na krótko przed śmiercią, w liście z 1884 roku, wskazał nabożeństwo do Najświętszego Serca Jezusa oraz cześć Maryi Wspomożycielki jako dwa główne filary duchowości salezjańskiej. Św. Jan Bosko uważał Najświętsze Serce Jezusa za główne źródło miłości oraz wzór dla wychowawców, podkreślając potrzebę czerpania z niego gorliwości. W swojej duchowości akcentował, że miłość do Chrystusa powinna prowadzić do poświęcenia się dla młodzieży, a **zażyłość z Jego Sercem jest fundamentem salezjańskiego charyzmatu**. Święty Jan Bosko uważał Najświętsze Serce Pana Jezusa za główne źródło miłości, pokoju i łaski, do którego należy się uciekać w trudnościach. Mówił swoim wychowankom: „ Tutaj nabywa się prawdziwego ciepła, mam na myśli miłość” . Wskazywał, że Serce Jezusa to najlepsze schronienie i miejsce, gdzie młodzi oraz zagubieni mogą odnaleźć bezwarunkowe zrozumienie i troskę. Św. Jan Bosko uważał Najświętsze Serce Jezusa za główne źródło miłości oraz wzór dla wychowawców, podkreślając potrzebę czerpania z niego gorliwości. W swojej duchowości akcentował, że miłość do Chrystusa powinna prowadzić do poświęcenia się dla młodzieży, a zażyłość z Jego Sercem jest fundamentem salezjańskiego charyzmatu. .

Ad 3b. ĆWICZENIE: Podzielcie się refleksją na poniższe pytania:

Czym dla Ciebie są nabożeństwa czerwcowe?

Czy gorliwość ku krzewieniu kultu i nabożeństwa do Najświętszego Serca Pana Jezusa u św. Jana Bosko są dla nas Salezjanów Współpracowników duchową odpowiedzią na współczesne wyzwania - np. w obliczu codziennych trudności, kryzysów wiary i duchowego zmęczenia?

Czy nabożeństwo czerwcowe daje Ci możliwość zatrzymania się, skupienia i odnalezienia pokoju w Sercu Chrystusa i czy są okazją do formacji duchowej oraz integrowania wspólnoty parafialnej?

Dzięki tym nabożeństwom młodsze pokolenia uczą się miłości do Jezusa i czerpią z bogactwa katolickiej duchowości, która przez wieki kształtowała serca Polaków. Nabożeństwa czerwcowe pozostają więc żywą tradycją, która łączy przeszłość z teraźniejszością i wskazuje na przyszłość – na zaufanie Bogu i otwarcie się na Jego nieskończone miłosierdzie.

Kończąc rok formacyjny Dziękuję WAM za każdy krok, który w tym roku formacyjnym zrobiliśmy razem, za Waszą obecność, działanie, modlitwę i otwartość serca. Niech zebranie plonów tego roku przyniesie nam WSZYSTKIM głęboki pokój i poczucie sensu - oby owoce zakorzeniły się w każdym z nas! Życzę spokojnego i bezpiecznego wypoczynku. Niech Dobry Bóg błogosławi Wam i Waszym bliskim w czasie wakacji i strzeże każdego Waszego kroku.

Do zobaczenia we wrześniu w Łodzi na ul. Wodnej!

Opracowanie: Celina Sanik: Prowincja Warszawska;
CL w Różanymstoku (czerwiec 2026r.)

Opracowano na podstawie:

1. Kult Najświętszego Serca Jezusowego jako pomoc w realizacji powszechnego powołania do świętości, „ Sympozjum” , 1 (30), 2016. Leszek Poleszak;
2. Miesięcznik Parafialny w Świebodzicach „ Głos św. Mikołaja” , nr 6(8), czerwiec 2017 art. pt. Historia nabożeństwa czerwcowego” Grażyna Gorska;
3. Salezianie Inspektorata Warszawskiego (07.06.2024 oraz 23.06.2025): „Ksiądz Bosko i kult Serca Pana Jezusa” ;